

“**H**et is echt waar, ik heb geen cent meer. De tocht vanaf Californië naar hier heb ik van geleend geld moeten bekostigen.” De uitgever van zijn boeken ging failliet, en zo ook het blad waarvoor hij columns schreef.

Gederfde inkomsten: 8.000 euro.

“Zo zie je maar, je kunt helemaal alleen op zee zitten, mijlen ver weg, maar ook dan grijpt de crisis je bij de kladden. Ach, het komt wel goed. Ik ga lezingen geven, mijn volgende boek komt in november uit en ik blijf voorlopig aan boord wonen. Er is nog voor een maand voedsel voorradig. Onderweg was het af en toe wel lastig, want er gaat altijd wel iets stuk en de boot vraagt onderhoud. Maar je wordt er ook vindig van.”

Hij scharrelt door de kajuit en haalt een map met waterverfschilderingen tevoorschijn.

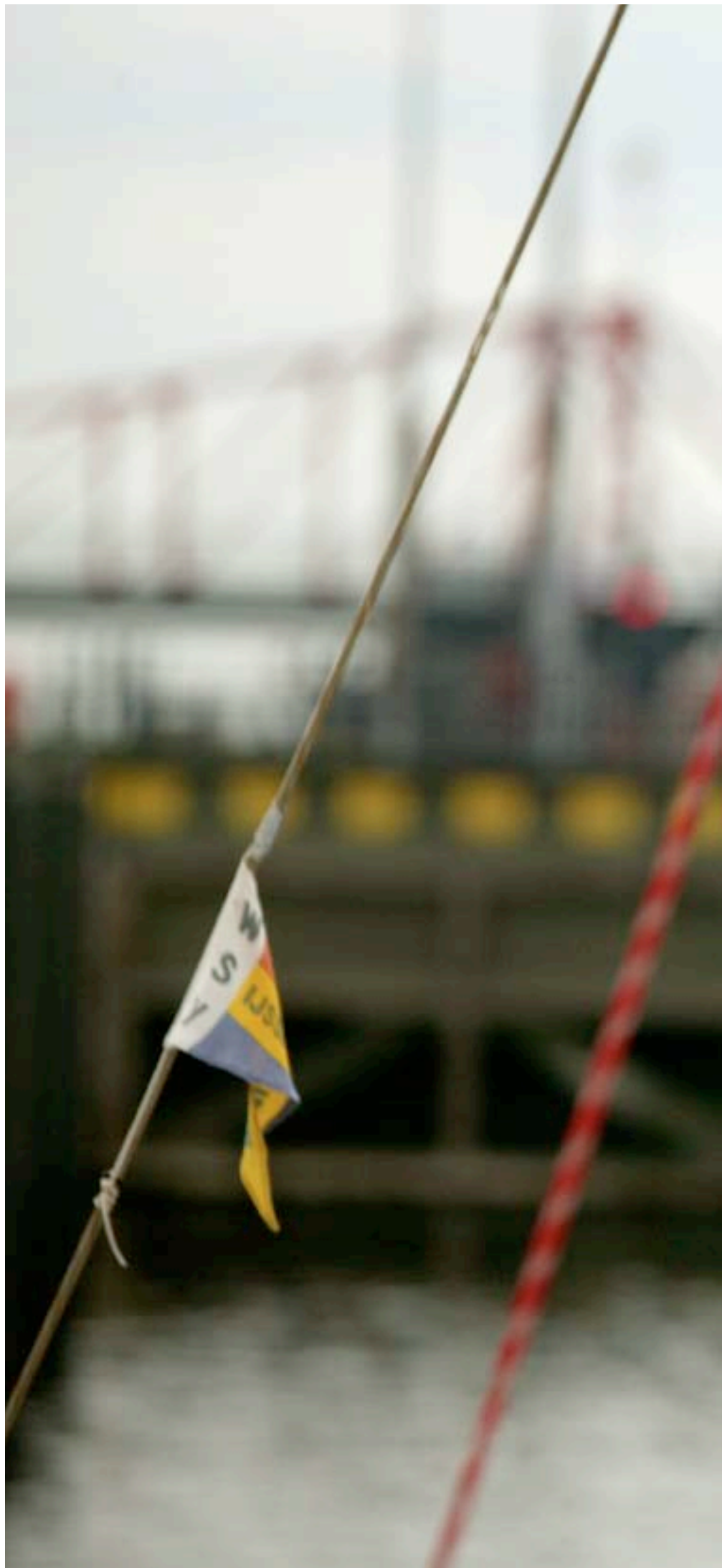
“Kijk, die heb ik onderweg gemaakt en voor 25 euro aan de man gebracht. Voor een tientje meer kreeg men ze thuisbezorgd. Overal heb ik ze heen gestuurd: Japan, Saoedi-Arabië, Australië. Honderd stuks. Daar kun je geen wereldreis van maken, maar het helpt wel.”

NIET DUS

Er wordt regelmatig gebeld, belangstellenden kloppen op het dek en soms moet Henk iemand te woord staan. In de tussentijd kijk ik rond in en op *Juniper*. Haar binenste is muf, zout en vochtig. Haar dek vertoont sporen van een lang en intensief verblijf op zee. Met haar gekromde beams en de wat groezelige drijvers oogt ze als een vermoeide dame die blij is dat ze het voorlopig rustig aan mag doen.

“Sorry, dit moest even. Tja, ik snap het zelf ook niet zo goed, al die belangstelling. Het is al anderhalf jaar bekend dat ik weer terugkom, dus eigenlijk is er helemaal geen nieuws. Maar op de kade stonden zaterdag een boel journalisten en nu bellen weer allerlei radio- en tv-programma's. 't Zal met een week wel over zijn.” Toen Henk *Juniper* jaren geleden kocht in de VS, maakte hij de Atlantische oversteek naar Nederland enkel en alleen op de zeilen; de motor ging stuk. En dit keer, twee dagen na vertrek uit de VS, wrong zich een visnet om zijn schroef, waardoor hij een schroefblad verloor. Weer geen motor dus. Ik vraag hem of hij er een teken in heeft gezien. Dat zijn boot misschien helemaal niet wilde dat hij naar Nederland terug zou gaan. Hij moet lachen.

“Nou, zo heb ik het eigenlijk nooit bekeken. Op een gegeven moment zag ik het schroefblad losschieten en naar de diepte zinken. Tja, toen heb ik maar gezegd: 'Henk jongen, je moet het helemaal alleen doen en helemaal op de zeilen.' Hardop. Want zo gaat dat als je een poos alleen op zee zit.

A photograph of a man with curly hair, wearing a dark green jacket, standing on the deck of a boat. He is pointing his right index finger upwards. The background is slightly blurred, showing the rigging and mast of the boat. The text is overlaid on the lower half of the image.

“Eigenlijk ben ik gewoon Henk”

IJmuiden, zaterdagmiddag 10 september. Aan de horizon verschijnt een mast. Daarna de vage contouren van een zeilboot, die zich traag verscherpen tot de onmiskenbare lijnen van een trimaran: Juniper. Henk de Velde is terug in Nederland na een reis van vier jaar. Zeilen zocht hem op en klom bij de zeezwerper aan boord. “Ik ben platzak en toch verrijkt!”

TEKST JOHAN HAVERDINGS FOTO'S ROB BONTE

Geduwd door een rib legt Henk zijn Juniper in de sluis van IJmuiden.

Zoon Stefan kijkt met een brede glimlach toe.

Onder belangstelling van de pers legt Henk de meerlijnen weer vast.

Die schroef, och man die heeft me gedoe bezorgd. Ik lag in Sitka, Alaska te wachten op een kachel. De visers zeiden: 'Ga nou weg, want als de zuidooster hier opsteekt, ben je te laat.' Het werd te laat en toen heb ik maar de Inside Passage genomen. Prachtig, maar niet te bezeilen. Dus bijna alles op de motor. Op een gegeven moment een grote knal. Waarschijnlijk een boomstam geraakt. Schroef kapot, schroefas krom. Houthakkers hebben me toen 200 mijl gesleept naar het eerste dorpje. Daar kon ik de boel repareren en de as laten richten. Maar helemaal in orde was het niet. Het geheel bleef herrie maken. Toen ik later San Diego verliet om het Panamakanaal in te gaan, klonk het nog slechter. Ik ben omgekeerd en heb een nieuwe schroefas laten maken. De monteur heeft de oude schroef er weer opgezet met de woorden: 'Die brengt je wel thuis.' Nou, niet dus. En dat was deze oversteek wel een beetje knijpen, want ik heb vier dagen complete windstilte gehad en orkaan Irene zat me op de hielen."

"Ik ben niet zoals Jerry, een 68-jarige Amerikaan die met zijn kromme, oude lijf en zijn plastic boot koste wat kost nog de Beringzee op moet"

GOOD MEDICINE

Op 21 februari jongstleden overleed zijn moeder. Ik snij het voorzichtig aan, maar Henk wuift de schroom weg.

"Stefan, mijn zoon belde. Hij zei: 'Het gaat niet best met oma, misschien moet je nu toch maar hier zijn.' Dat was op zaterdag. Ik ben een vlucht gaan regelen. Op maandag heb ik gebeld en gezegd dat ik er donderdag kon zijn. Maar het was al te laat; ze was die dag overleden. Dat was een moeilijke tijd. Ik lag in Neah Bay, een indianenreservaat bij Seattle. Het is een kleine gemeenschap en men had al snel in de gaten wat er loos was. Een maand lang zorgden ze voor me: brachten vis en koffie, vroegen niet teveel, maar kwamen dagelijks bij me kijken. Ik wilde gaan, maar de winter en de indianen hielden me tegen. 'Neah Bay good medicine for you', zeiden ze. Tja, zo zie je maar. Mensen kunnen een hoop voor je betekenen."

IN HET GRAS

Henk haalt een oude atlas tevoorschijn. Op de wereldkaart heeft hij zijn reis ingetekend. Strakke lijnen die kriskras over de aardbol lopen. Vier jaar, een slordige 50.000 mijl. Er zijn eenvoudiger manieren om van Amsterdam naar IJmuiden te komen. "Dat is zeker waar. Maar ik heb veel geleerd deze reis. Iedereen wil weten wat ik nu ga doen. Wat mijn

volgende uitdaging is. Dat is ook niet zo gek, ik heb daar zelf altijd aan meegedaan. Als ik terugkwam, stond er al een volgend project in de steigers; ging ik weer als een zot op zoek naar sponsors. Dat is nu niet."

Hij zwijgt even.

"Weet je, het is moeilijk uit te leggen, maar ik hoef niet meer per se. Ik heb alles bezeild, ik heb de droom van die kleine schooljongen waargemaakt. Ik

moet niks meer. Ik heb al een paar keer als reactie gehad: 'Henk heeft geen ambities meer.' Maar dat is het niet. Ik heb nog ambities genoeg, ik kan niet zonder plannen: een mooie Canadese westcoast-boat en die dan via de Noordwestpassage hierheen brengen; de hogere breedtes opzoeken, Spitsbergen... Maar het hoeft niet vandaag of morgen. Dit jaar vaar ik geen meter meer. In het voorjaar scharrel ik met *Juniper* richting Kampen. Dan schuif ik haar ergens in het riet en ga op de IJsseldijk op m'n rug in het gras liggen. En da's

ook goed. De wereld rond? Kaap Hoorn? Ik heb het al meerdere malen gedaan. Wat is de waarde van nóg een keer?"

RIJKDOM

Ik pak ons eerste interview uit 2007 erbij (zie kader en *Zeilen* 9/2007). 'Los en doelloos drijven' luidt de titel. Dat was zijn uitdaging.

"Ja, daar ben ik wel achter gekomen deze reis: dat is blijkbaar toch niet iets voor mij. Ik ben geen pensio-nado die wat in de Carieb scharrelt; ik ben niet zoals die Fransman, François, die alle lijntjes met de wal echt heeft doorgeknijpt. En ik ben ook niet zoals Jerry, een 68-jarige Amerikaan die met zijn kromme, oude lijf en zijn plastic boot koste wat kost nog de Bering-zee op moet. Eigenlijk ben ik gewoon Henk."

Ik zie een Overijsselse dijk voor me. En een man van 62, verwilderde haardos, een baard van een paar dagen en gestoken in zijn onafscheidelijke vale schip-perstrui. Hij ligt op zijn rug in het gras. Sprietje tus-sen de tanden, tijdloos en losgezongen een beetje prima te 'zijn'. Ik leg Henk mijn fantasie voor en zeg dat hij wellicht ongemerkt toch een beetje bereikt heeft wat hij in 2007 voor ogen had. Hij peinst. Lang. "Goh, daar heb je misschien wel gelijk in... Tja, soms heb je blijkbaar de uiterste verten nodig om de rijk-dom te vinden die in wezen ook om de hoek ligt. In die zin is de zee 'good medicine for me!'" ●

NIEUWE PLANNEN

In 2007 spraken we Henk vooraf-gaand aan zijn reis. Los, doelloos en eindeloos drijven, dat was zijn streven. Een reis zonder vastomlijnd begin en wellicht ook zonder einde. 'Eindelijk weer een schip zonder walstroom!' verzuchtte hij toen. Die uitspraak stond voor meer dan alleen het ontbreken van die blauwe stekker en een hoop snoer. Henk wilde zijn lijnen met de wal kappen en ging voor 'Verlost van alle verlangens en berouw', zoals hij Slauerhoff citeerde.

In mei 2010 spraken we hem weer (zie *Zeilen* 6/2010). Toen was hem al duidelijk dat de binding met zijn familie en met dit land van elastiek is: je kunt het wel uitrekken, maar verbreken kun je het uiteindelijk nooit. Hij noemde zichzelf een ver-trekker en een aankomer, zoals al die anderen die op een boot stappen, afstand nemen en op zoek gaan naar een nieuw perspectief op datgene wat ze achterlieten. Hij heeft er lang over gedaan, maar lijkt dat nieuwe perspectief te hebben gevonden. De heilige plicht om uitdagingen na te jagen, lijkt getemperd. Het mag allemaal wat kalmer en wat dichterbij. Maar een pensioen, een huis van bakstenen, ach, dat zal het wel nooit worden. We gaan vast nog veel van hem horen.